

ODBOR REGULÁCIE ELEKTROENERGETIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 0007/2022/E-EU
Číslo spisu: 6304-2022-BA

Bratislava 22.12.2022

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky, ako orgán príslušný na konanie podľa § 4 odsek 1, § 9 odsek 1 písmeno b) druhého bodu, § 9 odsek 1 písmeno c) prvého bodu v spojení s § 15 odsek 4 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a článku 16 odsek 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou vo veci udelenia výnimky z článku 16 odsek 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou

r o z h o d o l

podľa článku 16 odsek 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou a § 13 odsek 2 písmeno n) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov tak, že prevádzkovateľovi prenosovej sústavy **Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.**, Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 **udeľuje na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 výnimku z článku 16 odsek 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou.** Prevádzkovateľ prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 bude v období od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 ponúkať **minimálne 50 % kapacity minimálne 80 % obchodných intervalov v roku 2023** pre nasledujúce kritické prvky prenosovej sústavy:

- V425 Križovany – Veľký Ďur
- V440 Veľké Kapušany – Mukačevo
- V477 Lemešany – Krosno-Iskrzynia
- V478 Lemešany – Krosno-Iskrzynia
- V490 Veľký Ďur – Levice
- V491 Veľký Ďur - Levice.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 **nemúsi plniť stanovené hodnoty** v nasledujúcich prípadoch:

- v prípade existencie oprávnenej potreby udržiavať činnosť vzájomne prepojených energetických systémov v rámci bezpečnostných limitov,
- v prípade, kedy identifikovaný kritický element primárne slúžiaci na vyvedenie výkonu z elektricky blízkeho výrobného zdroja, zaťažuje kritický prvok,
- v prípade ohrozenia bezpečnosti prevádzky prenosovej sústavy z dôvodu neplnenia základného bezpečnostného kritéria N-1.

Odôvodnenie:

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 (ďalej len „účastník konania“) podľa článku 16 odsek 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou (ďalej len „nariadenie č. 2019/943“) doručil Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) dňa 12.10.2022 žiadosť o udelenie výnimky z článku 16 odsek 8 nariadenia č. 2019/943 (ďalej len „Žiadosť“), ktorá bola zaevidovaná pod podacím číslom úradu 31574/2022/BA. Týmto dňom bolo v zmysle § 18 odsek 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) začaté konanie vo veci udelenia výnimky z článku 16 odsek 8 nariadenia č. 2019/943.

Podľa článku 16 odsek 8 nariadenia č. 2019/943 *prevádzkovateľ prenosovej sústavy nesmie obmedziť objem kapacity spojovacích vedení, ktorý má byť sprístupnený účastníkom trhu, ako spôsob riešenia preťaženia vo svojej ponukovej oblasti alebo ako prostriedok riadenia tokov, ktoré vyplývajú z transakcií v rámci ponukových oblastí. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie výnimiek podľa odsekov 3 a 9 tohto článku a uplatňovanie článku 15 odsek 2 nariadenia č. 2019/943, sa považujú ustanovenia odseku 8 za splnené, pokiaľ sa dosiahnu tieto minimálne úrovne dostupnej kapacity pre medzioblastný obchod:*

a) *v prípade hraníc, v súvislosti s ktorými sa využíva prístup založený na koordinovanej čistej prenosovej kapacite, predstavuje minimálnu kapacitu 70 % prenosovej kapacity pri dodržaní limitov prevádzkovej bezpečnosti a zohľadnení nepredvídaných udalostí, ako je stanovené v súlade s usmerneniami pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 odsek 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (ďalej len „nariadenie (ES) č. 714/2009“);*

b) *v prípade hraníc, v súvislosti s ktorými sa využíva prístup na základe toku, predstavuje minimálnu prahovú hodnotu rozpätie stanovené výpočtom kapacity dostupnej pre toky vyvolané medzioblastnou výmenou. Rozpätie sa stanoví ako 70 % kapacity pri dodržaní limitov prevádzkovej bezpečnosti vnútorných a medzioblastných kritických prvkov siete a zohľadnení nepredvídaných udalostí stanoveným v súlade s usmerneniami pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 odsek 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.*

Na bezpečnostné rezervy, kruhové toky a vnútorné toky na každom kritickom prvku siete sa môže použiť 30 %.

Prílohu žiadosti účastníka konania tvorí spoločný dokument národných regulačných orgánov EÚ odhlasovaný dňa 26.06.2020 na Energetickom regulačnom fóre, ktorý stanovuje požiadavky regulačných úradov na minimálny obsah žiadosti o udelenie výnimky z článku 16

odsek 8 nariadenia č. 2019/943, na základe ktorého musia žiadosti o výnimku spĺňať aspoň tieto požiadavky:

- *Dôvod udelenia výnimky musí byť legitímny pri dodržaní princípov uvedených v spoločnom dokumente národných regulačných orgánov;*
- *Žiadosť musí jednoznačne preukazovať, pre ktoré kritické prvky sústavy alebo aspoň hranice ponukovej oblasti EÚ sa výnimka uplatňuje;*
- *Prevádzkovatelia prenosových sústav umožnia regulačným orgánom vykonávať riadne monitorovanie súladu požiadavky 70 % a samotnej výnimky. Jednoduchá žiadosť o oslobodenie od požiadavky 70 % nie je prijateľná, ale má uvádzať minimálnu úroveň ponúkaných kapacít a riadne monitorovanie úrovne kapacity sprístupnenej počas obdobia výnimky. Platné alternatívy sú napríklad údaje o tom, aká úroveň kapacity sa dostane na trh, ktorých sa týka zníženia pod 70% s tým súvisia, ktorý je opodstatnený dôvod žiadosti o výnimku a ako sa vo výpočte kapacity odráža výnimka pre konkrétny kritický prvok sústavy.*
- *Podľa článku 16 odsek 9 nariadenia 2019/943 sa výslovne vyžaduje, aby prevádzkovatelia prenosových sústav zverejnili metodiku a projekty, ktoré poskytnú dlhodobé riešenie problému, ktorým sa chce výnimka zaoberať. Výnimka sa musí jasne zaoberať týmito otázkami alebo prinajmenšom obsahovať časový harmonogram prijatia takejto metodiky a projektov. Ďalej sa uvádza, že národné regulačné orgány si uvedomujú, že túto požiadavku nie je možné v niektorých prípadoch splniť, a ak k tomu dôjde, prevádzkovatelia prenosových sústav v žiadosti o výnimku jasne vysvetlia, prečo nemôžu vyššie uvedenú metodiku zverejniť.*
- *Pokiaľ je to možné, prevádzkovatelia prenosových sústav v rovnakom regióne na výpočet kapacity sa pokúsia ďalej zosúladiť a harmonizovať prístupy a výpočty. Prevádzkovatelia prenosových sústav by mohli napríklad preskúmať spoločné prístupy k monitorovaniu fázy paralelného chodu a k riešeniu kruhových tokov na interných kritických sieťových prvkoch.*

Účastník konania v Žiadosti uviedol, že dôvodom na udelenie výnimky je zachovanie prevádzkovej bezpečnosti prenosovej sústavy, ktorá by mohla byť ohrozená pri reflektovaní požiadavky na dodržanie minimálnej úrovne dostupnej kapacity pre medzioblastný obchod na (ďalej len „MACZT“) na úrovni 70 % vo všetkých obchodných intervaloch roka 2023. Dodržanie MACZT by mohlo ohroziť bezpečnosť prepojenej sústavy najmä z príslušných dôvodov:

- Významný nárast prevádzkových stavov v sústave, kedy by nebolo dodržané základné bezpečnostné kritérium N-1. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy je podľa článku 35 nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/1485 povinný plniť kritérium N-1 (zabezpečenie bezpečnosti prevádzky prenosovej sústavy).
- Obmedzenie možností účastníka dynamicky reagovať na nepriaznivé prevádzkové stavy v sústave, keďže minimálna hodnota obchodovateľnej kapacity, ktorá vychádza priamo z technických limitov prvkov prenosovej sústavy by musela byť držaná na úrovni minimálne 70 % F_{max} .
- Vo vybraných prípadoch zníženie bezpečnostných marží (ďalej aj ako „FRM“) na prenosových prvkoch, z čoho vyplýva znížená schopnosť sústavy vystať nepredvídané prevádzkové situácie, resp. chyby v predpovediach vstupov, ktoré determinujú prevádzkový stav sústavy (FRM je prípustné na úrovni maximálne 30 % F_{max}).

- Zníženie bezpečnostných marží by zhoršilo aj zvládanie už v súčasnosti problémových vysokých objemov kruhových a tranzitných tokov (tečúcich hlavne zo severozápadného regiónu prepojenej sústavy), ak by boli vyššie ako maximálna hodnota FRM.

Účastník konania v Žiadosti uviedol, že horeuvedené riziká spôsobené požiadavkou MACZT v kombinácii s nedostatočnými možnosťami nápravných opatrení (redispečing, zmeny topológie, atď.) jednoznačne povedú k ohrozeniu prevádzkovej bezpečnosti sústavy prepojenej sústavy.

Úrad preskúmal predloženú Žiadosť účastníka konania a z dôvodu, že Žiadosť nebola podaná v zmysle ustanovení správneho poriadku, t. j. žiadosť účastníka konania nebola podpísaná osobami oprávnenými konať v mene účastníka konania. Úrad listom č. 31736/2022/BA zo dňa 17.10.2022 vyzval účastníka konania, aby v lehote 5 dní od doručenia výzvy odstránil nedostatky podania a súčasne rozhodnutím č. 0079/2022/E-PK zo dňa 17.10.2022 konanie prerušil.

Účastník konania dňa 18.10.2022 listom zaevidovaným pod podacím číslom úradu 31921/2022/BA doručil doplnenie podania v zmysle výzvy úradu zo dňa 17.10.2022.

Úrad preskúmal doplnenú Žiadosť účastníka konania a z dôvodu potreby preukázania relevantnosti Žiadosti a súčasne z dôvodu kontroly hodnôt plnenie MACZT na úrovni 40 % v 80 % obchodných intervaloch, ktoré boli schválené rozhodnutím úradu č. 0006/2021/E-EU zo dňa 13. 12. 2021 listom č. 32841/2022/BA zo dňa 02.11.2022 vyzval účastníka konania, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy doplnil Žiadosť o nasledovné:

1. Doplnenie analýzy hodnôt MACZT a bezpečnostných marží (FRM) na jednotlivých kritických prvkoch sústavy (ďalej len „CNECs“), ktorých sa žiadosť o výnimku týka, a to za obdobie od uvedenia do prevádzky metodiky flow-based výpočtu kapacít pre denný časový rámec v rámci regiónu Core (ďalej len „Core FB DA CCM“) 08.06.2022 do 30.09.2022 vrátane, na reálnych údajoch zverejnených na stránke spoločnosti JAO.
2. Uviesť dôvod, pre ktorý od 24.02.2022 do konca prvého polroka 2022 už neprichádzalo k porušeniu bezpečnostného kritéria (na základe Prílohy 2 žiadosti o udelenie výnimky).
3. Aktualizovať prílohu č. 2 tak, aby obsahovala údaje o neplnení bezpečnostného kritéria N-1 od doby uvedenia do prevádzky Core FB DA CCM, t. j. od 08.06.2022 do 30.09.2022.
4. Bod 2. písm. d) v žiadosti o výnimku rozdeliť na:
 - a) národné projekty – projekty prevádzkovateľa prenosovej sústavy vedúce ku splneniu požiadavky MACZT na úrovni 70 %, ktoré je potrebné doplniť o plánované projekty s časovým plánom pre všetky CNECs, ktorých sa udelenie výnimky týka, ktoré sú potrebné pre zabezpečenie dodržiavania MACZT na úrovni 70 % po uplynutí výnimky a
 - b) regionálne projekty – regionálne alebo európske projekty vyplývajúce z plnenia povinností platnej európskej legislatívy, ktoré je potrebné doplniť aj o povinnosti vyplývajúce z článkov 35 a 74 Nariadenia komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia, a z článku 10 Nariadenia komisie (EÚ) 2016/1719 z 26. septembra 2016, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie dlhodobých kapacít, na ktorých prevádzkovateľ prenosovej sústavy participuje, a ktorých implementáciou je možné prispieť k zabezpečeniu dodržiavania MACZT na úrovni 70 %.

Úrad súčasne rozhodnutím č. 0083/2022/E-PK zo dňa 02.11.2022 konanie prerušil.

Účastník konania dňa 11.11.2022 listom zaevidovaným pod podacím číslom úradu 34770/2022/BA doplnil Žiadosť v zmysle výzvy úradu zo dňa 02.11.2022.

Úrad je podľa článku 16 odsek 9 nariadenia 2019/943 povinný sa pred udelením výnimky poradiť s regulačnými orgánmi ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity. Podkladom pre regulačné orgány ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity, je Žiadosť o udelenie výnimky účastníka konania v anglickom jazyku. Na základe vyššie uvedeného úrad podľa § 29 odsek 1 písmeno j) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon o regulácii“) listom č. 34880/2022/BA zo dňa 15.11.2022 vyzval účastníka konania, aby v lehote do 6 dní od doručenia výzvy doplnil anglický preklad Žiadosti o udelenie výnimky doručenej úradu dňa 11.11.2022, ktorý mal byť súčasťou podania účastníka konania, a tým odstránil nedostatky podania doručeného úradu dňa 12.10.2022. Úrad súčasne rozhodnutím č. 00124/2022/E-PK zo dňa 15.11.2022 konanie prerušil.

Účastník konania dňa 21.11.2022 listom zaevidovaným pod podacím číslom úradu 35624/2022/BA doplnil podanie v zmysle výzvy úradu zo dňa 15.11.2022.

Úrad dňa 22.11.2022 prostredníctvom elektronickej pošty zaevidovanej pod evidenčným číslom úradu č. 35747/2022/BA informoval regulačné orgány ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity (ďalej len „Core NRAs“) o predložení Žiadosti účastníkom konania. Úrad súčasne v rámci tejto elektronickej pošty zaslal zástupcom Core NRAs Žiadosť účastníka konania v anglickom jazyku. Úrad v rámci predmetnej elektronickej pošty umožnil zástupcom Core NRAs vzniesť pripomienky najneskôr do 06.12.2022 a vyjadriť formálny nesúhlas so schválením Žiadosti najneskôr do 13.12.2022.

Úrad v rámci stanovených lehôt neobdržal od zástupcov Core NRAs žiadne pripomienky ani formálny nesúhlas. Na základe tejto skutočnosti sa má za to, že zástupcovia Core NRAs s udelením výnimky pre účastníka konania súhlasia. Úrad má za to, že boli v rámci tohto konania splnené všetky podmienky vyplývajúce jednak z príslušných právnych aktov Európskej únie a jednak aj z príslušných právnych predpisov právneho poriadku Slovenskej republiky.

Úrad zaslal účastníkovi konania listom zo dňa 16.12.2022 zaevidovaným pod podacím číslom úradu 38967/2022/BA výzvu na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia. Úrad spolu s výzvou predložil účastníkovi konania návrh znenia rozhodnutia a zároveň ho upovedomil o jeho práve poskytnúť vyjadrenie k podkladu rozhodnutia, prípadne jeho doplnenie v lehote do troch pracovných dní odo dňa doručenia výzvy.

Účastník konania predložil listom dňa 19.12.2022 zaevidovaným pod podacím číslom úradu 39297/2022/BA vyjadrenie k podkladom rozhodnutia, v ktorom uviedol, že k predmetnému návrhu rozhodnutia nemá pripomienky.

Úrad vykonal procesné úkony vyplývajúce z právnych aktov Európskej únie a zo správneho poriadku, posúdil a vyhodnotil podklady nachádzajúce sa v spise č. 6304-2022-BA a v priebehu správneho konania s účastníkom konania priebežne prerokovával všetky pripomienky a návrhy a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu môže účastník konania podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky. Rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov nadobudlo právoplatnosť, je preskúmateľné súdom.

Mgr. Ing. Martin Lepieš
riaditeľ odboru regulácie elektroenergetiky

Rozhodnutie sa doručí:

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava 26